

CK.0000071042

TƯ PHÁP
A HỌC PHÁP LÝ

**QUYỀN CON NGƯỜI
TRONG HIẾN PHÁP NĂM 2013**
**QUAN ĐIỂM MỚI
CÁCH TIẾP CẬN MỚI
VÀ CÁC QUY ĐỊNH MỚI**

NHÀ XUẤT BẢN CHÍNH TRỊ QUỐC GIA

**QUYỀN CON NGƯỜI
TRONG HIẾN PHÁP NĂM 2013
QUAN ĐIỂM MỚI
CÁCH TIẾP CẬN MỚI
VÀ CÁC QUY ĐỊNH MỚI**

**Biên mục trên xuất bản phẩm của
Thư viện Quốc gia Việt Nam**

Quyền con người trong Hiến pháp năm 2013 - Quan điểm mới, cách tiếp cận mới và các quy định mới / Phạm Hữu Nghị, Nguyễn Đăng Dung, Vũ Công Giao... - H. : Chính trị Quốc gia, 2014. - 220tr. ; 21cm

ĐTTS ghi: Bộ Tư pháp. Viện Khoa học Pháp lý

1. Hiến pháp 2. Quyền con người 3. Việt Nam
342.597085 - dc23

CTH0121p-CIP

Mã số: $\frac{3.34(V)}{CTQG - 2014}$

BỘ TƯ PHÁP
VIỆN KHOA HỌC PHÁP LÝ

**QUYỀN CON NGƯỜI
TRONG HIẾN PHÁP NĂM 2013
QUAN ĐIỂM MỚI
CÁCH TIẾP CẬN MỚI
VÀ CÁC QUY ĐỊNH MỚI**

(Sách chuyên khảo)

NHÀ XUẤT BẢN CHÍNH TRỊ QUỐC GIA - SỰ THẬT
HÀ NỘI - 2014

CHỦ BIÊN

TS. NGUYỄN VĂN HIỂN

TẬP THỂ TÁC GIẢ

1. PGS.TS. Phạm Hữu Nghị - Viện Nhà nước và Pháp luật
2. GS.TS. Nguyễn Đăng Dung - Vũ Công Giao, Đại học Quốc gia Hà Nội
3. GS.TS. Trần Ngọc Đường, Viện Nghiên cứu lập pháp
4. TS. Nguyễn Tiến Sơn, Viện trưởng Viện Khoa học kiểm sát - Viện kiểm sát nhân dân tối cao
5. TS. Nguyễn Văn Hiến, Viện trưởng Viện Khoa học pháp lý - Bộ Tư pháp
6. ThS. Hà Đình Bốn, Vụ trưởng Vụ Pháp chế, Bộ Lao động - Thương binh và Xã hội
7. ThS. Đinh Tiến Dũng, Bộ Thông tin và Truyền thông
8. PGS.TS. Nguyễn Tất Viễn, Ban Chỉ đạo cải cách tư pháp trung ương
9. Nguyễn Văn Hoàn, Phó Vụ trưởng Vụ Pháp luật hình sự - hành chính - Bộ Tư pháp
10. PGS.TS. Dương Đăng Huệ, Vụ trưởng Vụ Pháp luật dân sự - kinh tế - Bộ Tư pháp

LỜI NHÀ XUẤT BẢN

Hiến pháp năm 2013 đã được Quốc hội khóa XIII, kỳ họp thứ 6 thông qua ngày 28-11-2013 và có hiệu lực từ ngày 01-01-2014. Một trong những nội dung quan trọng của bản Hiến pháp này là chế định về *quyền con người, quyền và nghĩa vụ cơ bản của công dân*. Quyền con người, quyền và nghĩa vụ cơ bản của công dân được đề cao, đưa lên vị trí trang trọng trong Hiến pháp năm 2013, thể hiện nhận thức mới đầy đủ, sâu sắc hơn trong việc thể chế hóa quan điểm của Đảng và Nhà nước ta về đề cao nhân tố con người, coi con người là chủ thể, nguồn lực chủ yếu và là mục tiêu của sự phát triển. Hiến pháp năm 2013 đã khẳng định nguyên tắc “*Ở nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam, các quyền con người, quyền công dân về chính trị, dân sự, kinh tế, văn hóa, xã hội được công nhận, tôn trọng, bảo vệ, bảo đảm theo Hiến pháp và pháp luật*” (khoản 1 Điều 14) và “*Quyền con người, quyền công dân chỉ có thể bị hạn chế theo quy định của luật trong trường hợp cần thiết vì lý do quốc phòng, an ninh quốc gia, trật tự, an toàn xã hội, đạo đức xã hội, sức khỏe của cộng đồng*” (khoản 2 Điều 14).

Việc quy định các quyền con người trong Hiến pháp là rất quan trọng vì đây là cơ sở pháp lý cao nhất để mọi người và mỗi công dân được hưởng thụ và thực hiện cũng như bảo vệ quyền

con người và quyền công dân của mình. Tuy nhiên, vấn đề quan trọng hơn là các quyền đó phải được thực thi trong thực tế. Trong cơ chế thi hành pháp luật hiện nay, nhiều quyền hiến định trong Hiến pháp năm 2013 có thể vẫn sẽ chỉ là quyền hình thức nếu không được thể chế hóa trong các luật cụ thể. Vấn đề này đặt ra trách nhiệm đối với các cơ quan nhà nước, từ việc phổ biến, tuyên truyền các nội dung mới của Hiến pháp năm 2013 đến việc hoàn thiện hệ thống pháp luật và thủ tục hành chính, tổ chức bộ máy để bảo đảm thực thi.

Để giới thiệu những nội dung mới về quyền con người trong Hiến pháp năm 2013, Nhà xuất bản Chính trị quốc gia - Sự thật xuất bản cuốn sách ***Quyền con người trong Hiến pháp năm 2013 - Quan điểm mới, cách tiếp cận mới và các quy định mới (Sách chuyên khảo)*** của Viện Khoa học pháp lý - Bộ Tư pháp. Cuốn sách tập hợp các bài viết, bài nghiên cứu của các tác giả công tác tại các cơ quan, tổ chức chuyên ngành pháp luật về một số lĩnh vực khác nhau liên quan tới quyền con người ở Việt Nam, giới thiệu chung về những đổi mới về quyền con người trong Hiến pháp năm 2013, về những quyền trong một số lĩnh vực cụ thể và về những nhiệm vụ đặt ra cho công cuộc cải cách sắp tới.

Xin giới thiệu cuốn sách cùng bạn đọc.

Tháng 8 năm 2014

NHÀ XUẤT BẢN CHÍNH TRỊ QUỐC GIA - SỰ THẬT

MỤC LỤC

	<i>Trang</i>
<i>*Lời Nhà xuất bản</i>	5
- Những nội dung mới trong Chương II Hiến pháp năm 2013 về quyền con người, quyền và nghĩa vụ cơ bản của công dân <i>PGS.TS. Phạm Hữu Nghị, Viện Nhà nước và Pháp luật</i>	9
- Cách tiếp cận quy định về nhân quyền trong Hiến pháp mới của nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam <i>GS.TS. Nguyễn Đăng Dung - Vũ Công Giao, Đại học Quốc gia Hà Nội</i>	46
- Chủ quyền nhân dân và quyền con người, quyền công dân trong Hiến pháp năm 2013 <i>GS.TS. Trần Ngọc Đường, Viện Nghiên cứu lập pháp</i>	62
- Quyền con người trong Hiến pháp năm 2013 và những tác động đối với việc điều chỉnh chiến lược xây dựng và hoàn thiện pháp luật, chiến lược cải cách tư pháp trong thời gian tới <i>PGS.TS. Nguyễn Tất Viễn, Ban chỉ đạo cải cách tư pháp Trung ương</i>	76

- Vai trò của Bộ Tư pháp trong việc bảo đảm và thúc đẩy quyền con người theo Hiến pháp năm 2013
TS. Nguyễn Văn Hiến, Viện trưởng Viện Khoa học pháp lý, Bộ Tư pháp 86
- Bảo đảm quyền con người trong lĩnh vực lao động, người có công và xã hội bằng các luật cụ thể
ThS. Hà Đình Bốn, Vụ trưởng Vụ Pháp chế, Bộ Lao động - Thương binh và Xã hội 110
- Quyền riêng tư trong Hiến pháp năm 2013 và các biện pháp bảo đảm bằng pháp luật
ThS. Đinh Tiến Dũng, Bộ Thông tin và Truyền thông 140
- Bảo vệ quyền con người trong dự án Bộ luật dân sự (sửa đổi), Luật hôn nhân và gia đình năm 2014
PGS.TS. Dương Đăng Huệ, Vụ trưởng Vụ Pháp luật dân sự - kinh tế, Bộ Tư pháp 169
- Thể chế và bảo vệ quyền con người trong xây dựng và ban hành Bộ luật hình sự
Nguyễn Văn Hoàn, Phó Vụ trưởng Vụ Pháp luật hình sự - hành chính, Bộ Tư pháp 185
- Quyền con người, quyền và nghĩa vụ cơ bản của công dân theo Hiến pháp năm 2013 và cơ chế thực hiện thông qua các quy định về tố tụng
TS. Nguyễn Tiến Sơn, Viện trưởng Viện Khoa học kiểm sát, Viện kiểm sát nhân dân tối cao 203

NHỮNG NỘI DUNG MỚI TRONG CHƯƠNG II HIẾN PHÁP NĂM 2013 VỀ QUYỀN CON NGƯỜI, QUYỀN VÀ NGHĨA VỤ CƠ BẢN CỦA CÔNG DÂN

*PGS.TS. Phạm Hữu Nghị
Viện Nhà nước và Pháp luật*

Ngày 28-11-2013, Quốc hội khóa XIII, kỳ họp thứ 6 đã thông qua Hiến pháp năm 2013. Bản Hiến pháp của nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam có hiệu lực từ ngày 01-01-2014. Hiến pháp năm 2013 có nhiều điểm mới về nội dung và cách thức thể hiện. Trong đó, đáp ứng nhu cầu sửa đổi, bổ sung các quy định về quyền con người, quyền và nghĩa vụ cơ bản của công dân của Hiến pháp năm 1992 sửa đổi, bổ sung năm 2001, Hiến pháp năm 2013 có những điểm mới, bổ sung trong chế định quyền con người, quyền và nghĩa vụ cơ bản của công dân.

1. Quy định của Hiến pháp năm 1992 sửa đổi, bổ sung năm 2001 về quyền con người, quyền và nghĩa vụ cơ bản của công dân và nhu cầu sửa đổi, bổ sung

1.1. Quy định của Hiến pháp năm 1992 sửa đổi, bổ sung năm 2001 về quyền con người, quyền và nghĩa vụ cơ bản của công dân

So với Hiến pháp năm 1980, Chương V Quyền và nghĩa